

Glasklar byggtrend

Sidorna 6-7

Ledare:

Nyheter:

Information:

"Vi har visat vägen" **Sid 2** Avtalet är i hamn **Sid 4-5** Glöm inte mötet! **Sid 16**

Vi har visat vägen och tagit vårt ansvar

Ett nytt byggavtal har träffats mellan Byggnads och Sveriges Byggindustrier. Det löper på tre år och ger 6,5 procent, varav det sista året är uppsägningbart. Den långa fackliga kampen mot lönedumpning har gett resultat, vi har äntligen fått med en reglering av lägsta lön för utstationerad arbetskraft. Vi har även fått ett tydligare huvudentreprenörsansvar, en förstärkt skyddsombudsutbildning, extra pensionsavsättning på 1 procent, arbetstidsförkortning 1 timme (totalt 40 timmar), bättre villkor för gravida och fler vägar till branschen för alla som drömmer om ett yrkesbevis.

Den 26 april inträffade en stor och viktig seger för Byggnads och våra medlemmar. Då klubbade riksdagen igenom en upprivning av den så kallade "lex Laval" – lagen som hindrat facket att vidta åtgärder när utländska företag inte tillämpar kollektivavtal. För byggfacket Byggnads är detta en stor och viktig facklig arbetsseger.

Lex Laval infördes 2010 av den dåvarande borgerliga regeringen efter att EU-domstolen ansåg att Byggnads stridsåtgärder mot det lettiska byggföretaget Laval i samband med ett bygge i Vaxholm 2004 var otillåtna. Byggnads gläds åt beslutet och har länge kämpat för att riva upp lagen då vi anser att den underminerar säkerheten på byggen och

kan leda till ökad diskriminering.

Vi i Byggnads visste att börjar man ställa arbetare emot varandra utifrån nationalitet, då kommer det att gå illa. Då kommer olyckorna att öka. Då kommer främlingsfientligheten att öka.

"Kampen mot lönedumpning har gett resultat, vi har äntligen fått med en reglering av lägsta lön för utstationerad arbetskraft."

Alla våra medlemmar kan sträcka på sig i dag. De nya reglerna börjar gälla den 1 juni 2017. Det är en framgång för oss att vi ska kunna kräva svenska avtal oberoende av vad de anställda har för villkor från hemlandet. Det är också ett mycket bra exempel på facklig politisk samverkan.

Den 17 september sker ett viktigt val som det inte pratas så mycket om – kyrkovalet. Det är oerhört viktigt att vi medlemmar

inte glömmer bort att gå och rösta den dagen då vissa odemokratiska partier kraftsamlar för att ta makten i kyrkan och det är något som vi medlemmar i Byggnads aldrig kan acceptera. Byggnads har alltid stått upp för människors lika värde, den kampen måste vi ta varje dag, varenda vecka på året.

Till alla starka, stolta och trygga medlemmar i Byggnads önskar jag en avkopplande och solig sommar!

Kenneth Svärd

ordförande Byggnads Örebro-Värmland

Rekordmånga är sysselsatta

Inte sedan före finanskrisen har så stor andel EU-medborgare haft jobb, visar ny statistik från Eurostat som redovisades i Svenska Dagbladet nyligen. Sverige har högst sysselsättning inom EU, men långt kvar till statsminister Stefan Löfvens mål om lägst arbetslöshet i EU 2020.

Under förra året nådde sysselsättningsgraden i EU:s medlemsländer 71,1 procent, enligt uppgift från Eurostat. Det är en nivå som slår det tidigare rekordet från 2008, när 70,3 procent av EU-medborgarna mellan 20 och 64 år hade arbete. Högst andel sysselsättning under 2016 hade Sverige med 81,2 procent, vilket är den högsta graden sysselsättning för ett EU-land någonsin.

Sysselsättningen ökar särskilt inom handel och service, medan jobbutsikterna är fortsatt svåra för dem utan gymnasieutbildning. I Sverige kommer sysselsättningen att ligga kvar på denna höga nivå, men den kommer inte att öka.

Sysselsättningen ligger särskilt högt i Sverige för att landet har en ambitiös arbetsmarknadspolitik med utbildningsinsatser som förbereder människor för arbetsmarknaden.

I januari i år hade Tjeckien lägst arbetslöshet i EU, 3 procent, följt av Tyskland på 3,8 procent.

byggnads.se

Medlemstidning för Byggnads Region Örebro-Värmland

Ansvarig utgivare: Kenneth Svärd
Redaktionskommitté: Kenneth Svärd och Thomas Andersson.
Produktion: Textor AB, text och foto. EC Media AB, layout och redigering.

Tryck: Ätta.45 Tryckeri, Västerås

Adress till hemsidan: orebro-varmland@byggnads.se
Telefon: 010-601 10 11 (vxl)
Fax: 054-83 47 42
Postgiro: 204729-8

Vad tycker du ...

... att vi ska skriva om i tidningen? Kom med tips och idéer till Lilian Haraldsson, frilansskribent: textorab@telia.com

Jättesatsning på Gruvön med över 1 000 anställda

På Gruvön strax utanför Grums har bygget av en 400 meter lång pappersmaskin just startat. Det är ett av de största industrisatsningarna i Värmland. Byggnads Örebro-Värmland ska finnas på plats med en byggbod för information och frågor.

Bygget är rekordstort och beräknas sysselsätta 1200–1500 personer i olika yrkesgrupper. Byggtiden beräknas vara cirka två år.

Tanken med Byggnads projekt är att synliggöra Byggnads och visa vikten av att vara organiserad. Men även

svarar på de frågor som byggnadsarbetarna har.

– Vi samarbetar med Seko, Elektrikerna, Målarna, Transport, Pappers och IF Metall. Hela idén bygger på samverkan mellan förbunden och vi hoppas att arbetet även mynnar ut i ett fortsatt samarbete, säger Kenneth Svärd, ordförande i Byggnads Örebro-Värmland.

– Vi samarbetar även med ABF och Folksam. ABF kommer att bedriva studiecirkel i svenska eftersom vi räknar med att många av de som ska arbeta på bygget har utländsk härkomst, fortsätter Kenneth Svärd.

Folksam finns på plats för

Byggnads Örebro-Värmland planerar att finnas på plats vid jättesatsningen vid Gruvön för att informera byggnadsarbetarna.

Foto: Peter Krüger/arkiv

att informera om de försäkringar som varje medlem har genom sin medlemsavgift.

Byggnads planerar att pro-

jektanställa en ombudsman på 6–18 månader. Se annons nedan.

Lilian Haraldsson

Byggnads Örebro-Värmland söker

MEDLEMMAR FÖR FACKLIG PROJEKTANSTÄLLNING

Vi söker intresserade medlemmar som vill prova på att arbeta fackligt i ett projekt, huvudsakligen på Gruvöns pappersbruk i Grums vid nybygget av en pappersmaskin. Projektet beräknas hålla på cirka två år med start troligtvis mellan juni–augusti 2017. Projektet ska innehålla nedanstående arbetsuppgifter och dessutom då organisera den arbetskraft som kommer att vara stationerad där. Närhet till information, tolkhjälp, försäkringsinformation på hemspråk, hjälp med ersättningar vid eventuella olycksfall, utbildning, med mera.

Tanken med vårt projekt är att vi ska synliggöra Byggnads och visa vikten av att vara organiserad. Detta projekt är ett samarbete mellan Byggnads, Seko, Elektrikerna,

Målarna, Transport, Pappers och IF Metall.

Arbetsområde: Värmlands län

Verksamhetskontor: Karlstad

Arbetsuppgifterna består av: Information på arbetsplatser, kontroll av UE. I arbetet med Gruvöns projekt måste du vara beredd att arbeta både dag och kvällstid även om din huvudsakliga arbetstid sker på dagtid.

Kunskaper och erfarenhet:

✓ Du ska kunna arbeta självständigt under ansvar, samt kunna uttrycka dig väl i tal och skrift. Grundkunskaper i data är ett krav.

✓ Ett krav är att du kan engelska

och svenska samt en merit om du talar polska eller ryska eller annat språk.

✓ En merit är om du haft uppdrag som fackligt förtroendevald.

✓ Du bör även ha intresse och kunskap om fackliga/politiska frågor.

✓ Sökande ska även vara beredd att arbeta med andra arbetsuppgifter som regionstyrelsen beslutar om.

✓ Vi förutsätter att du delar arbetarrörelsens politiska och ideologiska värderingar.

Anställningsform:

Visstidsanställning cirka 6–18 månader kommer att tillämpas.

Tillträde efter överenskommelse.

Bil:

Tillgång till egen bil krävs i tjänsten.

Lön och andra ersättningar:

Lön enligt gällande avtal för lokal-funktionärer.

Upplysningar om tjänsten lämnas av:

Byggnads Örebro Värmland:
Kenneth Svärd 070-190 61 24

Facklig representant:

Odd Maalsnes 070-670 43 35

Skriftlig ansökan med CV ska vara oss tillhanda senast 30/6 och mejlas till: kenneth.svard@byggnads.se

Nytt avtal tryggar framtiden

”Den svenska modellen har levererat igen”

Byggfacket Byggnads och arbetsgivarföreningen Sveriges Byggindustrier har kommit överens om ett nytt byggavtal.

– Vi parter på arbetsmarknaden tycker inte lika, men vi kan ta ansvar och kompromissa på båda sidor. Så fungerar den svenska modellen, och nu har den levererat igen, säger Byggnads förbundsordförande Johan Lindholm.

Det var sent på kvällen den 3 maj som parterna kunde enas om ett nytt avtal. Avtalet är treårigt och det sista året kan sägas upp.

– Ända sedan Byggnads tog kampen för huvudentreprenörsansvaret har vi arbetat för en bransch med ordning och reda där vi kan få bort låglönekonkurrensen.

Johan Lindholm.

Detta arbete har vi tagit med oss in i årets avtalsrörelse. I det nya avtalet finns ytterligare verktyg för att säkra schyssta villkor och att våra kollektivavtal följs, fortsätter Johan Lindholm.

– Vi har inte tyckt lika och det har varit tuffa förhandlingar där vi fått ge och ta på båda sidor. Men vi har nu nått ett avtal som båda parter kan enas kring. Det känns otroligt bra, Sveriges byggnadsarbetare kan sträcka på sig idag, säger Byggnads avtalssekreterare Torbjörn Hagelin.

– Det är mycket som krävs för att ett bygge ska vara en bra och säker arbetsplats och nu har vi tagit resan mot framtidens trygga och schyssta byggarbetsplats ett ordentligt kliv längre. Byggnads har visat vägen och tagit ansvar, säger Johan Lindholm.

Utöver extra pensionsavsättning, löneökning och låglöne-

Byggnads är mycket nöjt med sitt nya treåriga byggavtal. Fastställda lägsta löner, förbättrad skyddsombudsutbildning och förutom 6,5 procents löneförhöjning har Byggnads lyckats förhandla fram många förbättringar inom avtalsområdet.

Arkivfoto: Peter Krüger

satsning enligt LO-samordningen har bland annat följande uppgörelser träffats:

1. Ett förstärkt och vässat huvudentreprenörsansvar
2. Tydligare regler för att förhindra lönediskriminering av utländsk arbetskraft
3. En fastställd lägstalön för utstationerad arbetskraft för att förhindra lönedumpning
4. Överenskommelser för att göra branschen attraktivare för alla:
 - separata omklädningsrum för män och kvinnor,
 - förbättrade villkor för gravida byggnadsarbetare,
 - arbetsgrupp med syfte att förbättra jämställdhet och

integration. Visselblåsarfunktion utarbetas. Här diskuteras förstärkt trygghet för byggnadsarbetare som vågar säga ifrån vid kränkningar på jobbet.

5. Förbättrad skyddsombudsutbildning
6. Fler vågar in i byggbranschen genom att vi möjliggör yrkesintroduktionsanställning och yrkespraktik
7. Arbetsgrupp tillsätts för översyn av arbetstidsförläggning
8. Tidlistor klara innan sommaren 2017.
9. Ökad arbetstidsförkortning med 1 timme till 40 timmar/år.

byggnads.se

Kenneth är nöjd med byggavtalet: Löner, arbetsmiljö och jämställdhet

Kenneth Svärd, ordförande i Byggnads Örebro Värmland, är mycket nöjd med det nytecknade byggavtalet.

– Det har mottagits mycket positivt bland förtroendevalda och medlemmar, speciellt den extra pensionsavsättningen och förbättrad skyddsombudsutbildning, säger han.

Medlemstidningen har bett Kenneth Svärd, som suttit i förhandlingsdelegationen under avtalsförhandlingarna, att kommentera de olika punkterna i avtalet som redovisas i artikeln intill.

Det nya byggavtalet löper på tre år och ger 6,5 procent, varav det sista året är uppsägningbart.

– Löneökningen och läglönesatsningen följer LO-samordningens märke. Men vi har fått så mycket mer. Förbättrad skyddsombudsutbildning är vi mycket nöjda med. En bra arbetsmiljö är en av våra viktigaste uppgifter. Utbildningen är en åtta dagars partsgemensam utbildning tillsammans med arbetsgivarna, dessutom fyra egna utbildningsdagar. Dessutom så har vi fem timmar per år till förfogande, säger Kenneth Svärd.

– Vi lyckades även få till extra avsättning på 1 procent till avtalspensionen fördelat på tre år. Det betyder mycket för de kommande pensionerna för våra medlemmar.

Vad innebär ett förstärkt och vässat huvudentreprenörsansvar?

Kenneth Svärd är nöjd med att det inte blir någon konflikt om avtalet. "Vi har lyckats få fram ett bra avtal med extra pensionsavsättningar, låglönesatsningar och åtgärder för att öka jämställdheten i branschen." Arkivfoto: Peter Krüger

– Vi har rätt att få listor inskickade till oss från huvudentreprenören på de underleverantörer som arbetar i byggprojekten. På så sätt får vi en bättre koll vilka som är underleverantörer och under vilka villkor de anställda jobbar.

En fastställd lägsta lönen för utstationerad arbetskraft för att förhindra lönedumping är en av punkterna och vad innebär det?

– Det innebär att vid offentlig upphandling ska lägsta lönen minst vara 166:50 för utstationerad arbetskraft. Det ska regleras i upphandlingen.

– Vi har också förhandlat fram tydligare regler för att förhindra lönediskriminering

av utländsk arbetskraft. Det innebär att om de som kan visa att de arbetat i sex år i branschen ska ha full lön och följa de kollektivavtal som är tecknade.

– Vi underlättar för fler vägar in i byggbranschen genom yrkesintroduktionsanställning och yrkespraktik. Men det är inget snabbspår in i branschen. När väl praktiken är gjord får personerna gå den vanliga byggprogramsutbildningen.

Den stora frågan om arbetstidsmodellerna prestationslön kontra tidlön. Hur diskuterade ni kring den?

– En arbetsgrupp ska arbeta med den under avtalsperioden. Vi har även en arbetsgrupp

som ska titta på resor och traktamenten.

Det som också är bra och en jämställdhetsåtgärd är separata omklädningsrum för män och kvinnor och förbättrade villkor för gravida byggnadsarbetare.

I en förhandling måste man ge och ta. Var det något ni inte fick igenom?

– Ja, det som brukar kallas stupstocken. Alltså den fastlagda arbetstiden. I dag är den mellan 6.45 och 16, vilket vi ville ha kvar. I det nya avtalet får arbetstiden läggas ut mellan 6.30 och 17. Arbetsgivaren ville sträcka ut det till 18.

– Men naturligtvis är det åtta timmars arbetsdag som gäller.

Lilian Haraldsson

PÅ JOBBET

Det byggs hus aldrig förr och glasmästarna har fullt upp. I den moderna arkitekturen ingår mycket glas, både i bostäder och i kontor. Glasväggar, inglasning av balkonger, terrasser och uterum byggs överallt. På Karlstads glasmästeri är det fullt upp.

Mästare tar sig an byggmodet

Byggnads Örebro-Värmlands medlemstidning gjorde nyligen ett arbetsplatsbesök på Karlstads glasmästeri.

En av delägarna, Mats Sturelind, guidade oss runt och berättade om verksamheten. Företaget ägs av honom och Patrik Pavedahl tillsammans. De har sex anställda.

– Det är en omfattande byggnation i Karlstad just nu så vi har fullt upp hela tiden. Främst är det glas till uterum och inredning. Både i villor, flerbostadshus och kontor, säger Mats Sturelind.

– Förmodligen kommer efterfrågan att hålla i sig för det ska ju byggas mycket och säkert tio år framöver, konstaterar Mats Sturelind.

Hur är det med stressen?

– Vi försöker att inte stressa. Men ibland går det inte att undvika.

Mats Sturelind berättar också att glaset har en betydligt bättre u-värde nu än för 10–15 år sedan när det gäller inglasning av uterum.

– Ju lägre u-värde desto

bättre isolerar glaset. Det är ju viktigt i vårt kalla klimat.

Bosse Karlsson har hoppat in och arbetar extra i sommar. Han har tidigare drivit ett eget glasmästeri och kan sitt jobb. Han saknar den riktiga yrkesskickligheten.

– Förr var det mycket reparationer av glas på stan. Då fick man visa sin yrkesskicklighet.

Reparationer av glas försvinner mer och mer. Nu är det mest montering, konstaterar han och fortsätter:

– När miljonprogrammen byggdes på 1960- och 1970-talet stod min pappa och glasade fönster i flera månader direkt på bygget. På den tiden fick man lära sig yrket enbart som

lärling. Idag finns det glasinriktning på byggprogrammet.

Kim Silvén har just varit ute och mätt ett uterum som ska gläser in. Han har arbetat i tio år som glasmästare och stortrivs.

– Det är varierat och vi har bra hjälpmedel så arbetsmiljön är bra. Vi lyfter ju en hel del, men säger han.

Apropå arbetsmiljö. För två år sedan kom larm om att det finns asbets i gammalt fönsterkitt. Hur hanterar ni det?

– Det finns två olika sätt. Vi tar prover på fönsterkittet eller också lämnar vi till en saneringsfirma som lämnar in ramarna för kontroll. Det finns strikta bestämmelser som vi följer noggrant, säger Mats Sturelind.

Är det svårt att locka ungdomar till yrket?

– Nej, vi har inte haft några problem hittills, säger han.

Text: Lilian Haraldsson

Foto: Peter Krüger

Mats Sturelind, delägare på Karlstads glasmästeri.

Bosse Karlsson, till höger, som Sturelind.

Bosse Karlsson skär till aluminiumlister

tidigare drivit ett eget glasmästeri hoppar in hos Karlstads Glasmästeri, eftersom det är så mycket att göra. Han får hjälp av Mats

**Vi har fullt
upp hela tiden.
Främst är det
glas till uterum
och inredning.
Både i villor,
flerbostadshus
och kontor.**

Kim Silvén har arbetat som glasmästare i tio år. "Jag har verkligen valt rätt arbete."

Arbetsmiljöverket satte stopp för byggprojekt

Arbetsmiljöverket har gjort en inspektion på Villa Z AB:s byggprojekt på Stenvägen i Mosås utanför Örebro.

Det kunde konstateras stora brister i arbetsmiljön och har utfärdat ett omedelbart förbud för fortsatt arbete där det saknas skyddsanordningar.

Läsare av medlemstidningen kanske känner igen bilder som vi publicerat i flera nummer av tidningen från bygget på Stenvägen i Mosås. Det är skräckexempel på en undermålig arbetsmiljö där byggnadsarbetarna arbetar på taket utan fallskydd eller godkända byggnadsställningar.

Peter Grufman som är inspektör på Arbetsmiljöverket kunde vid sin inspektion konstatera att arbetsmiljön på Villa Z:s byggprojekt var under all kritik.

– Vi har utfärdat ett omedelbart stopp för arbeten som sker över två meter ovan mark. Ingen får visats på taket så länge det saknas fallskydd, konstaterar han.

– Arbetet får fortsätta i markplan men inte högre än två meter ovan mark, fortsätter Peter Grufman.

I **Arbetsmiljöverkets** beslut skriver man bland annat:

”När det finns risk att falla till lägre nivå, ska det finnas fallskydd av fast typ, till exempel ställning, skyddsräcke, arbetsplattform eller motsvarande. Skyddsräcket ska vara

hållbart och minst en meter högt. Det ska finnas minst en överledare, mellanledare och fotlist.”

Beslutet om omedelbart förbud är kopplat till ett vite på 50 000 kronor om inte bristerna åtgärdas.

Den första inspektionen gjordes den 12 april. Sedan dess har Peter Grufman gjort ytterligare en inspektion.

– Företaget är på gång att installera och komplettera byggställningarna, men vi inväntar att allt blir klart innan vi häver beslutet, säger Peter Grufman.

– Det är Villa Z som är ansvarig byggherre, även om det är ett annat byggföretag som utför jobbet. Så det är Villa Z som vi kräver åtgärder av, fortsätter han.

Kenneth Svärd, ordförande i Byggnads Örebro-Värmland är inte förvånad.

– Tyvärr får vi se många exempel på dålig arbetsmiljö ute på byggena. Vi från Byggnads har observerat Villa Z:s byggprojekt i Mosås under en längre tid. Tyvärr har vi inte kunnat gå in på arbetsplatsen eftersom vi inte har medlemmar där. Däremot har vi tipsat Arbetsmiljöverket som har agerat. Det är jättebra, säger han.

Medlemstidningen har förgäves sökt Villa Z:s ledning för en kommentar.

Lilian Haraldsson

Arbetsmiljöverket har utfärdat ett omedelbart förbud för Villa Z:s byggprojekt på Stenvägen i Mosås utanför Örebro. Byggnadsarbetarna arbetar på taket utan några som helst skyddsanordningar. Om inte fallskydd monteras riskerar företaget att få böter på 50 000 kronor. Foto: Byggnads

Den här bilden är tagen vid ett tidigare tillfälle med Villa Z som byggherre. Arkivfoto: Byggnads

Löneligan, kvartal 1

Örebro län prestationslöner

TBM	207,22
VVS	–
Platt	224,60
Golv	221,20
Industrirör	–
Ställning	–
Plåt	198,52

Örebro län prestationslön TBM

Asplunds	214,18
Peab anlägg	210,48
NCC	204,00
JM	214,93
Skanska Hus	199,58
Byggbolaget	213,71
Peab Sverige	206,72
ÖBK	210,32

Värmlands län prestationslöner

TBM	211,17
VVS	–
Platt	228,49
Golv	229,92
Industrirör	–
Ställning	192,02
Plåt	–

Värmlands län prestationslön TBM

NCC	201,50
Peab Sverige	200,65
Skanska Hus	203,08
Byggbolaget	216,40
Byggdialog	226,58
Karlstad Byggtj	220,11

Region Örebro-Värmland bjuder in till

PENSIONÄRSKRYSSNING

med M/S Cinderella till Åland 20–21 september

Pris per person: 200 kr. Först till kvarn som gäller! I priset ingår:

- Bussresa Grums-Karlstad-Örebro-Stockholm T/R i modern buss
- Del i insides 2-bäddshytter med D/WC
- Viking buffé-middag inkl. vin, öl, läsk och kaffe. (Sittning kl 18.30)
- Frukostbuffé

Tilllägg per person:

- Avbeställningsskydd mot sjukdom 50 kr /pp
- Del i utsides hytt med fönster 75 kr /pp
- Insides enkelhytt 75 kr
- Utsides enkelhytt med fönster 150 kr
- Lunchbuffé & dryck dag 2 185 kr /pp

Tidtabell M/S Cinderella:

18–07.45 Stockholm-Mariehamn
9.55–15.30 Mariehamn-Stockholm

Sista anmälningsdag är 23 augusti på 070-398 64 56 eller på mejl: jonssonnicklas4@gmail.com

Buss avgår från:

11.30 Grums Station
12.00 Karlstad Byggnads
12.40 Kristinehamn
13.00 Karlskoga
13.30 Örebro Byggnads
Cirka 14.00 Lunchuppehåll i Arboga

Hemresa: Rast i Arboga cirka 18.00

BYGGARE BOB

Se nu till att vår välfärd utvecklas

I förra numret skrev jag lite irriterat att ackordet diskuteras på arbetsplatserna och att vissa hellre vill ha tidlön, vilket jag ifrågasatte. Nu är byggavtalet färdigförhandlat och diskussionen om de olika arbetstidsmodellerna ska utredas av en arbetsgrupp. Det blir ingen konflikt, vilket jag med glädje konstaterar.

Så nu till nästa viktiga arbetsuppgift. Vi byggnadsarbetare kan omedelbart starta valrörelsen, eftersom våra förhandlare gett oss fantastiska förutsättningar. Nu kan vi ägna oss åt politiken. Via facklig-politisk samverkan ska vi se till att våra och andras välfärd kan behållas och förbättras.

Tyvärr har Moderaterna och Sverigedemokraterna visat en enad front mot alla som är sjuka och arbetslösa,

och mot välfärden i alla lägen till fördel för dem som tjänar runt 40 000–50 000 kronor i månaden. Det är viktigt att förstå att i Moderaternas och Sverigedemokraternas värld finns inget utrymme för nya lägenheter, äldreboende, sjukhus, etcetera. Alltså kommer arbetsmöjligheterna för oss byggnadsarbetare att försämrats.

Med ovanstående i tankarna är det inte svårt att förstå att våra lyckade och ansvarstagande löneförhandlingar kan vara värdelösa om vi förlorar regeringsmakten till välfärdsförstörande partier.

Så kom igen nu och visa att nu ser vi till att välfärden utvecklas inte avvecklas som dessa partier vill.

Byggare Bob

Ge dig in i Facebook-debatten!

Du följer väl Byggnads i sociala medier? Byggnads är aktivt på Facebook, Instagram och Twitter och varje dag läggs det upp nya inlägg med artiklar som rör dig som medlem. Gilla oss så kan du följa debatten du också!

Byggnads Nu!

010-601 10 00

byggnadsnu@byggnads.se

Arbetsmiljö, kollektivavtal, lön eller andra fackliga frågor? Kontakta oss!
Alla vardagar 07.00–17.00

Ritningarna måste följas noga.

Claes Lindgren konstruerar ritningar utifrån kundernas önskemål.

Här tillverkas ett väggelement till en villa i fabrikationshallen, från vänster snickarna Anders Olsson och Bengt Febring.

Allbyggarn i Karlskoga har en komplett byggverksamhet och har bland annat specialiserat sig på prefabrikation som innebär att företaget tillverkar byggelement i trä med olika ytskikt på plats i fabriktionshallen. Här skräddarsys byggelement efter kundens eller företagets behov.

Skräddarsytt byggande

Allbyggarns fastigheter består förutom kontor även av en stor fabriktionshall för prefabrikation, ett snickeri och såg och hyvleri.

Per-Olof Olsson är vd för byggföretaget Allbyggarn i Karlskoga. Han beskriver verksamheten så här:

– Vi utför alla typer av arbeten, som till exempel taklyft, om- och nybyggnation, snickeri, såg och hyvleri, byggservice och prefabrikation.

Företaget har 20 anställda och tre lärlingar.

– Eftersom det mesta av byggvarorna tillverkas i fabriktionshallen görs 90 procent av vår produktion inomhus och 10 procent utomhus i form av montagetid.

Vid medlemstidningens besök är de flesta av de anställda ute på montagejobb. Allbyggarn har mycket jobb i Stockholmsregionen, men även på andra håll i landet.

– Ett gäng av våra anställda arbetar just nu med ett taklyft av en villa i Trosa. Taklyft är en av våra specialiteter. Många vill öka utboendeytan genom att höja takhöjden eller bygga till en övervåning. Man kan också öka boendeytan och förändra husets karaktär med olika typer av takkupor, berättar Per-Olof Olsson.

Allbyggarn ritar hus själva och till kunderna. De sam-

Här monteras en höjning av taket i en villa i Trosa.

Foto: Allbyggarn

FAKTA

Allbyggarn

- Karlskogaföretaget har sedan starten för mer än 30 år sedan utvecklat en omfattande verksamhet med flera olika ben att stå på. Rörelsen erbjuder olika former av entreprenad och har en komplett byggverksamhet och utför alla typer av arbeten som till exempel taklyft, om- och nybyggnation, snickeri, såg och hyvleri, byggservice och prefabrikation.
- Företaget har 20 anställda och tre lärlingar.

arbetar också med arkitekter i olika projekt.

– Vi står för bra kvalitet i materialet och försöker även använda närproducerat material när vi kan. Vi är inte bil-

ligast men däremot satsar vi på kvalitet i alla led, tillägger Lotta Olsson som är ekonomi- och marknadsansvarig.

Ute i fabriktionshallen träffar vi snickarna Anders Olsson och Bengt Febring som bygger väggelement. Här tillverkas det mesta av byggmaterialet på plats till exempel vägg- och takelement, virkesstolar, fönster- och takkupor.

– Vi trivs jättebra med att jobba inomhus i en varm och ventilerad hall. Det är betydligt på enklare än att stå på ett dragigt bygge. Det är bara monteringen som görs på plats, säger Bengt Febring.

– Vi har en bra arbetsmiljö här, tillägger Anders Olsson.

– Byggtiden blir dessutom kortare med prefabrikation i jämförelse med traditionell byggt teknik och vi slipper vara beroende av vädret, tillägger Per-Olof Olsson.

I snickeriet alldeles intill tillverkas snickerier, fönster, dörrar och många andra inredningsdetaljer som behövs i produktionen.

Hur ser framtiden ut för ert företag?

– Den ser ljus ut. Det byggs rekordmycket nya bostäder nu och även renovering och ombyggnader har en het marknad, säger Per-Olof Olsson.

Text: Lilian Haraldsson

Foto: Peter Krüger

I detta nummer av tidningen ger vi utrymme åt **Peter Söderström** kommunalråd (S), Arvika, att tycka till.

Ett kommunalråds vardagssnickrande

Hej kamrater! Jag har innan kommunalrådsuppdraget, som jag nu haft i cirka två och ett halvt år, ägnat runt 20 år ute på byggena. Och jag märker nu att den erfarenheten är guld värd. Vi byggnadsarbetare är ju ett lösningsfokuserat släkte och vi har alltid fötterna stadigt förankrade på moder jord. Man stöter dagligen på olika problem i det kommunala uppdraget men med ett sunt förnuft och en snickares "stönighet" är vägen oftast framkomlig. Inga lösningar är givna på förhand utan utrymme finns för ideologiska

viljetrytningar. Jag vill tacka arbetarrörelsen för min skolning och samtidigt uppmana er alla att fortsätta bry er om samhällsbyggandet. Tar inte vi inom rörelsen för oss där, kommer nån annan att göra det och jag kan försäkra er om att de inte alltid har vårt bästa för ögonen.

Det finns ju onekligen krafter i samhället i dag som vill sprida ett negativt budskap och svärta

ner oss som vill jobba för ett mer solidariskt samhälle, ett samhälle där var och en gör sin plikt men också kräver sin rätt.

"Med ett sunt förnuft och en snickares "stönighet" är vägen oftast framkomlig."

Budskapet vi måste skicka med till nästkommande generationer är att vägen ligger öppen och att framtiden finns, att de ska känna framtidstro och gå ut och ta för

sig.

Det hållbara samhället är och kommer alltid vara en

garant för minskade klyftor. Minskade klyftor är i sig ett mått på ett samhälles välmående. Styrkan ligger i hur vi tar hand om våra svagaste individer, där har alltid arbetarrörelsen hittat sin näring men också visat sin kraft.

Tack för att ni finns och fortsatt kämpa för er rätt så ses vi på barrikaderna och på bygget. Ta hand om er.

Peter Söderström
kommunalråd (S), Arvika kommun

Örebro-Värmlands utbildningar 2017

Passa på och anmäl dig till en utbildning i Byggnads Örebro-Värmlands regi. Det finns mycket att välja på, både för medlemmar och förtroendevalda. Du förlorar ingenting på att gå en kurs. Investera lite tid i dig själv!

Påfarten - en facklig introduktionsdag

Varför är du medlem i facket?
Eller varför är du inte medlem?
Bland annat det pratar vi om under en dag som innehåller information om vad facket gör och varför det är viktigt att vara medlem.
Kursen riktar sig alltså både till dig som är medlem i Byggnads och till dig som ännu inte bestämt dig för att bli medlem. Ersättning för förlorad arbetsförtjänst lämnas i form av ett stipendium.
Välkomna!

5 september, Byggnads hus, Örebro, 8-16
6 september, Byggnads hus, Karlstad, 8-16
17 oktober, Byggnads hus,

Örebro, 8-16
14 november, Byggnads hus, Karlstad, 8-16

Skyddsombuds- utbildning

Som skyddsombud arbetar du för en bra arbetsmiljö och bevakar att det finns skydd mot ohälsa och olycksfall i arbetet. Det är din uppgift att bevaka så att arbetsgivaren följer och uppfyller kraven i arbetsmiljölagen. Alla skyddsombud ska genomgå Påfarten, introduktionsdag, grundutbildningen Bättre Arbetsmiljö (BAM) Dessutom finns det extra utbildningar att bygga på med. BAM är en lokal/regional utbildning som är uppdelad på flera dagar. Din arbetsgivare ska betala lön för hela utbildningen om du har fått uppdrag att bli skyddsombud.

Skyddsombudsdag med BI
14 juni, BI, Örebro, 8-16
Introduktionsutbildning,
17 augusti, Byggnads hus, Örebro, 8-16
BAM, Grund (Bättre arbetsmiljö), 11-13 september, Byggnads hus, Karlstad, Start kl 8
Samverkansutbildning,
27 september, Byggnads hus, Karlstad, 8-16
Viktigaste föreskrifterna, 10 oktober, Byggnads hus, Örebro, 8-16
Prevention 1, 18 oktober, Byggnads hus, Karlstad, 8-16
Introduktion 2 november, Byggnads hus, Karlstad, 8-16

Om intresse finns för någon av utbildningarna, hör av dig med en anmälan eller frågor! Anmäl per mejl till: maria.ribbenmalm@byggnads.se eller telefon 010-601 12 10

Jenny Svensson
studieansvarig ombudsman
010-601 12 12
073-994 01 89
jenny.svensson@byggnads.se

Gå även in på abf.se och fackliga studier för att se om du vill gå någon av deras kurser!

Arbets-skadade Magnus fick hjälp med ersättning

– Tack vare Byggnads har jag fått hjälp att få ut ersättning från Försäkringskassan. Katarina Sandgren som har handlagt mitt ärende ska ha en stor eloge. Jag har fått den allra bästa hjälp jag kan få. Det säger Magnus Borg, VVS-montör som drabbades av en arbetskada och förlorade jobbet. Till slut blev han även utförsäkrad av Försäkringskassan.

Magnus Borg bor i Örebro och har arbetat i 30 år som VVS-montör. Efter många år i yrket fick han så småningom en förslitningsskada med värk i båda tummarna.

Han blev sjukskriven och sen utförsäkrad av Försäkringskassan. Eftersom Magnus Borg inte kunde fortsätta att arbeta som VVS-montör fick han inte arbeta kvar och blev arbetslös.

– Magnus kontaktade då

Jag förstod att jag skulle få hjälp och det har jag verkligen fått. Jag har haft jättestor nytta av mitt medlemskap i Byggnads.

mig och vi gjorde en arbets-skadeanmälan till Försäkringskassan och till AFA Försäkring. Vi gjorde också en arbetsbeskrivning över hans arbete och en ansökan om livränta till Försäkringskassan, berättar Katarina Sandgren, handläggare på Byggnads Örebro-Värmland.

– Magnus har fått livränta från Försäkringskassan vilket innebär att kassan betalar mellanskillnaden mellan den lön han har i dag och den lön han skulle ha haft som VVS-montör, fortsätter Katarina Sandgren.

Katarina Sandgren berättar att de även ansökt om pengar från AFA Försäkring, men att det ännu inte är klart.

– När jag inte blev bra efter operation i tummarna och inte kunde få något annat jobb hos min arbetsgivare, så var det självklart för mig att kontakta Byggnads för att få hjälp med försäkringarna, konstaterar Magnus Borg.

– Jag var inte alltför förhoppningsfull, men förstod att jag skulle få hjälp och det har jag verkligen fått. Jag har haft jättestor nytta av mitt medlemskap i Byggnads.

Magnus Borg har nu fått ett nytt jobb som fastighetskötare/vice värd i en bostadsrättsförening i Örebro.

– Det fungerar bra och jag trivs jättebra.

Lilian Haraldsson

Magnus Borg fick en arbetskada i sitt arbete som VVS-montör. Tack vare hjälp från Byggnads har han fått ersättning som innebär utbetalning av en mellanskillnad mellan den lön han skulle ha haft som VVS-montör och den som han har i dag som vaktmästare/vice värd.

Foto: Privat

Mikael: Vi måste slåss för vårt kollektivavtal

När Mikael Olsson skadade sig på jobbet insåg han hur viktigt det var att det fanns kollektivavtal och att vara medlem för att få tillgång till fackets försäkringar.

– Då fick jag verkligen nytta av mitt medlemskap, säger Mikael Olsson från Kristinehamn.

Mikael Olsson som sitter som ledamot i Byggnads Örebro-Värmlands regionstyrelse, har jobbat på byggen som snickare i 24 år. För honom var det självklart att gå med i facket direkt när han började arbeta på byggen.

– Pappa var byggnadsarbetare och hade facket med sig i sitt tänk. Det överförde han på mig.

Mikael anser att det var mer fackligt engagemang bland medlemmarna på 1990-talet.

– Jag vet inte riktigt varför det har förändrats, men det är viktigt att vi slåss för kollektivavtalet och vårt lönesystem med prestationslön. Arbetsgivarna tar hela tiden upp lönesystemet till diskussion i avtalsförhandlingarna och vill införa tidlön i stället. De vill även försämra arbetstiderna.

Han menar att Byggnads viktigaste uppgift är att få med ungdomarna i facket.

– Det är de som är framtiden. Alla medlemmar måste dessutom inse att om vi tappar det fackliga arbetet förlorar vi vår möjlighet att påverka vårt

Mikael Olsson har alltid gillat politik och fackliga frågor. Självklart engagerade han sig i facket på sin arbetsplats och nu även i Byggnads Örebro-Värmlands regionstyrelse.

dagliga arbete med arbetstider, arbetsmiljö och lön. Vi tappar arbetsmiljöfrågor när byggtiderna är så korta.

Han menar också att det är jätteviktigt att gå på krets-möten och UVA-möten. Det är där medlemmarna kan enast och formulera krav.

Mikael har alltid varit intresserad av samhällsfrågor och tycker om att diskutera politik. Han slår ett slag för det fackliga-politiska arbetet.

– Nu har vi nått ett fantas-

tiskt resultat genom att riksdagen beslutade att riva upp den så kallade ”lex Laval” – lagen som hindrat facket att vidta åtgärder när utländska företag inte tillämpar kollektivavtal. Det hade inte skett om inte Byggnads arbetat målmedvetet för att påverka politikerna.

För några år sedan var Mikael med om en olycka på arbetsplatsen. Han skar sig illa i armen och var sjukskriven i åtta månader.

– Då insåg jag hur viktigt

FAKTA

Mikael Olsson

Ålder: 43 år.

Familj: Fru och tre barn.

Bor: Kristinehamn.

Yrke: Snickare.

Uppdrag: Ledamot av Byggnads Örebro Värmlands regionstyrelse, Byggbolaget Värmlands MB-grupp, försäkringsrådgivare.

Fritid: Barnens handbollsintresse. Sitter i styrelsen för handbollsföreningen och flugfiske.

Drömmer om: Jag är nöjd med tillvaron som den är just nu.

det är att vara med i Byggnads och att det finns kollektivavtal tecknat med arbetsgivaren. I medlemskapet i Byggnads ingår trygghetsförsäkringar som även ger ersättning vid skada. Kollektivavtalet fyller verkligen sin funktion.

2009 blev Mikael invald i Byggbolaget i Värmlands MB-grupp. Han blev också invald i regionstyrelsen för Byggnads Örebro Värmland och är försäkringsinformatör.

Det märks att du trivs som snickare. Varför?

– Som snickare byter man arbetsplats ofta och träffar mycket folk. Det händer saker hela tiden. Det trivs jag med.

Vilken är den viktigaste frågan för dig som förtroendevald?

– Att bevara kollektivavtalet och slåss för det.

Lilian Haraldsson

ANSLAGSTAVLAN

Missa inte

... möjligheten att betala medlemsavgiften via autogiro.
Kontakta Byggnads region Örebro-Värmland!

Så når du a-kassan

- A-kassan har telefontid mellan kl 9 och 11.
- Telefonnummer till a-kassan är 010-601 18 00

Ingen tid att vara snäll

- Om inte din lön kommit in på kontot från dag ett, prata med arbetsgivaren.
- Ta reda på vad det är för fel. Varför kommer inte lönen in på kontot?
- Har inte arbetsgivaren några pengar?
- Anser arbetsgivaren att det inte ska utgå någon lön?
- Är ni oense om lönen?
- **Kontakta Byggnads omgående.** Det finns ingen tid att vara snäll. Vi måste få iväg ett kravbrev omgående, helst inom en vecka från den dag lönen skulle varit inne på kontot.

Viktigt!

Glöm inte att anmäla till avdelningen vid förändringar i sjukskrivning, studier och sjukersättning eller arbetslöshet inom två månader.

Glöm inte ...

... att du som medlem är försäkrad på din fritid. Har du skadat dig på fritiden som inneburit läkarvård – ta kontakt med Folksams skadejour, 0771-960 960.

BYGGNADS

Örebro-Värmland

Regionkontor:

Posthornsgatan 8, 656 32 Karlstad
Tel: 010-601 10 11

Öppettider expeditionerna Karlstad:

Kontorets öppettider:
Måndag–fredag 7.30–16
Lunchstängt:
Måndag–fredag 12–12.45
Telefontider: 8–15

Örebro:

Riagatan 51, 702 26 Örebro
Tel: 010-601 10 11

Kontorets öppettider:
Måndag–fredag 7.30–16
Lunchstängt:
Måndag–fredag 12–12.45
Telefontider: 8–15

Vi i Örebro-Värmland:

Kenneth Svärd

Ordförande, ombudsman,
DMY, RSO
010-601 12 15 / 070-190 61 24
kenneth.svard@byggnads.se

Tomas Pettersson

Kassör, ombudsman, teknikinstallationsavtalet,
Ersättare RSO
010-601 12 16 / 076-843 04 30
tomas.pettersson@byggnads.se

Anders Johansson

Ombudsman, avtalsansvarig,
MB-ansvarig, TBM, studier
010-601 12 05 / 070-660 66 99
anders.johansson2@byggnads.se

Odd Maalsnes

Ombudsman, TBM, lärlingar, RSO
010-601 12 08 / 070-670 43 35
odd.maalsnes@byggnads.se

Thomas Andersson

Ombudsman, TBM, DMY, RSO
010-601 12 17 / 070-624 81 33
thomas.andersson@byggnads.se

Mattias Andersson

Ombudsman, TBM, DMY, RSO
010-601 12 54 / 076-105 03 90
mattias.andersson@byggnads.se

Tobias Vikberg

Ombudsman, plåtavtalet, teknisk installationsavtalet, RSO
010-601 12 13 / 070-254 98 93
tobias.vikberg@byggnads.se

Tomas Olsson

Ombudsman, TBM, RSO
010-601 12 19 / 070-240 23 32
tomas.olsson@byggnads.se

Niklas Nordlund

Ombudsman, arbetsmiljöansvarig,
RSO, TBM
010-601 12 01 / 072-214 77 98
niklas.nordlund@byggnads.se

Jenny Svensson

Ombudsman, utbildningsansvarig,
teknisk installationsavtalet,
Lärlingar, utländsk arbetskraft,
ersättare RSO
010-601 12 12 / 073-994 01 89
jenny.svensson@byggnads.se

Erik Karlsson

Ombudsman, Mätning TBM, RSO
010-601 12 03 / 072-220 54 46
erik.karlsson@byggnads.se

Carina Engberg

Administratör, medlemsredovisning,
lärlingar VVS
010-601 12 18
carina.engberg@byggnads.se

Katarina Sandgren

Administratör, försäkringar, medlemsredovisning
010-601 12 11
katarina.sandgren@byggnads.se

Helena Dahlén

Administratör, medlemsredovisning,
uppdragsredovisning,
utbildning, bokföring löner
010-601 12 50
helena.dahlen@byggnads.se

Ingela Garberg

Administratör, lönegranskning,
TBM mätning
Registrering FFV, MB, SO, UE
010-601 12 33
ingela.garberg@byggnads.se

Maria Ribbenmalm

Administratör, mätning,
lönegranskning, utbildning
010-601 12 10
maria.ribbenmalm@byggnads.se

Byggnads Örebro-Värmland

Postadress: Posthornsgatan 8, 656 32 Karlstad

Telefon: 010-601 10 11

Lex Laval rivs upp

Den 26 april klubbade riksdagen igenom en upprivning av den så kallade "lex Laval" – lagen som hindrat facket att vidta åtgärder när utländska företag inte tillämpar kollektivavtal. För byggfacket Byggnads är detta en stor och viktig facklig arbetsseger.

– Vi i facket visste att börjar man ställa arbetare emot varandra utifrån nationalitet, då kommer människor att fara illa, diskrimineras och utnyttjas. Då kommer olyckorna öka. Då kommer främlingsfientligheten att öka. Nu har historien visat att våra farhågor slog in, och att lagen nu rivs upp är en stor seger för den fackliga kampen. Alla våra medlemmar kan sträcka på sig i dag, säger Byggnads förbundsordförande Johan Lindholm.

Byggnads har under lång tid försökt få regeringen att förändra den osunda konkurrens som råder i den svenska byggbranschen.

– Att regeringen nu lyssnat på oss och river upp lex Laval är ett stort steg i rätt riktning. Och vi hade inte varit här om inte Byggnads drivit frågan så hårt, säger Johan Lindholm.

byggnads.se

Boka in ditt kretsmöte!

ÖREBRO-VÄRMLAND	Tid	Plats
Askersund	Torsdag 7 september, kl 18 Fredag 27 oktober, kl 18	Skytte Skyllberg Relaxen Hotell Norra Vättern
Frövi	Torsdag 21 september, kl 18.30 Torsdag 23 november, kl 18.30	Ervalla Gästgiveri Ervalla Gästgiveri
Hagfors	Onsdag 25 oktober, kl 18	Café Uwån, OBS! Anmälan till Tomas: 076-843 04 30
Hallsberg	Torsdag 7 september, kl 18 Torsdag 16 november, kl 18	Viby golf Luftgevär, Hallsberg skytteförening
Hällefors	Torsdag 21 september, kl 18 Fredag 8 december, kl 18	Bowlinghallen Julbord, Hällefors herrgård
Karlskoga	Augusti (datum ej bestämt) Torsdag 14 september, kl 18.30	Grillkväll i partistugan Degerfors Folkets hus
Karlstad/Kil/Hammarö	Lördag 2 september, kl 10 Torsdag 12 oktober, kl 18	Fiskedag, Sandbäckstjärn Byggfackens hus
Kristinehamn	Tisdag 5 september, kl 17 Lördag 23 september, kl 11.30 Tisdag 7 november, kl 17	SAP-lokalen Unionstravet i Karlstad (föranmälan) SAP-lokalen
Kumla	Torsdag 24 augusti, kl 18 Torsdag 23 november, kl 18	Henkas restaurang Möte/studiecirkel, Folkets hus
Lindesberg	Onsdag 20 september, kl 19	Lindegården
Sunne	Torsdag 26 oktober, kl 19 Fredag 15 december, kl 19	Bowlinghallen Julbord, Lindegården (föranmälan)
Säffle	Fredag 1 december, kl 18.30	Lokal ej bestämd
Örebro	Tisdag 19 september, kl 18 Fredag 10 november, kl 18	Byggfackens hus Strike, bowling (föranmälan)

Här når du din ordförande

Askersund

Tomas Olsson 070-240 23 32

Degerfors

Tore Olsson 072-729 25 40

Hagfors

Tomas Pettersson 076-843 04 30

Hallsberg

Nicklas Jonsson 070-398 64 56

Hällefors

Fredrik Palmqvist 070-339 45 57

Karlskoga

Hans L Åkesson 070-296 17 23

Kumla

Victor Johansson 073-834 26 00

Karlstad/Kil/Hammarö

Tobias Vikberg 070-254 98 93

Kristinehamn

Thomas Andersson 070-624 81 33

Lindesberg

Arne H Karlkvist 070-649 65 34

Sunne

Anders Nilsson 070-574 25 18

Säffle

Bengt Mattsson 0533-68 36 32

Örebro

Kjell Krantz 070-351 75 80